

KOHTUMÄÄRUS

Eesti Vabariigi nimel

Kohus Tallinna Halduskohus
Kohtunik Kristjan Siigur
Määruse tegemise aeg ja koht 25. aprill 2022, Tallinn
Haldusasja number 3-20-2028

Haldusasi OÜ X kaebus Jõelähtme Vallavalitsuse 3. septembri 2020 korralduse nr 712 tühistamise ja projekteerimistingimuste taotluse uueks läbi vaatamiseks kohustamise nõuetes.

Menetlusosalised Kaebaja: OÜ X
Esindaja: juh. liige Y
Vastustaja: Jõelähtme vald
Esindaja: vallasekretär Leho Kure

RESOLUTSIOON

1. Määrata Jõelähtme vallale haldusasjas nr 3-20-2028 tehtud Tallinna Halduskohtu 12.01.2021 kohtuotsuse täitmata jätmise eest trahv 1 000 eurot.
2. Tagastada kaebajale trahvi määramise taotluse esitamisel tasutud riigilõiv 20 eurot.
3. Jätta rahuldamata kaebaja taotlus õigusabikulude välja mõistmiseks.

SELGITUSED

- Käesoleva määruse vaidlustamiseks võivad pooled esitada määruskaebuse Tallinna Ringkonnakohtule 15 päeva jooksul käesoleva määruse kätte toimetamisest arvates (HkMS § 248 lg 4, §-d 203-204).
- Trahvi määramine ei vabasta vastustajat kohtuotsuse täitmise kohustusest ning kohtuotsuse jätkuva täitmata jätmise korral on kaebajal õigus taotleda uue trahvi määramist. Käesoleva asja asjaoludel näib põhjendatud olevat uue ja märksa suurema trahvi määramise kaalumine, kui kohtuotsus on põhjendamatult täitmata umbes kolme kuu pärast.

ASJAOLUD JA PÕHJENDUSED

1. Kaebaja esitas 05.08.2020 Jõelähtme Vallavalitsusele taotluse anda projekteerimistingimused XXXXXXXXXXX maaüksusele (katastritunnus XXXXX:XXX:XXXX) ligikaudu 2 ha suuruse tiigi rajamiseks, märkides selgituseks, et „[t]iigi rajamisega seotud maavara ammendumise järel on võimalik taotleda Maaametilt aktiivse tarbevaru muutmist passiivseks, mis võimaldaks tulevikus ehitada kinnistule ühe elumaja.

3. septembri 2020 korraldusega nr 712 keeldus Jõelähtme Vallavalitsus projekteerimistingimuste väljastamisest.

2. Kaebaja vaidlustas eelnimetatud korralduse ning Tallinna Halduskohtu 12.01.2021 kohtuotsusega haldusajal 3-20-2028 kaebus rahuldati. Kohtuotsuse resolutsioon on sõnastatud järgmiselt: „Rahuldada OÜ X kaebus. Tühistada Jõelähtme Vallavalitsuse 3. septembri 2020 korraldus nr 712 ja kohustada Jõelähtme Vallavalitsust OÜ X poolt esitatud projekteerimistingimuste taotluse uueks läbi vaatamiseks.“ Kohtuotsus jõustus edasi kaebamata 12.02.2021.

3. Kaebaja esitas 1.04.2022 Tallinna Halduskohtule taotluse määrata vastustajale trahv kohtuotsuse täitmata jätmise eest. Samuti palub kaebaja mõista vastustajalt välja trahvitaotluse esitamisega seotud riigilõivu- ja õigusabikulu.

4. Vastustaja palub trahvitaotluse rahuldamata jätta, selgitades, et vaidlusalune projekteerimistingimuste taotlus on senini läbi vaatamata tingituna kaebaja tegevusest, kes ei ole nõustunud andma vastustajale täiendavat teavet kavandatava tegevuse kohta, sellise teabeta ei ole aga vastustajal võimalik hinnata kavandatava tegevuse mõjusid ega taotluse osas sisulist seisukohta kujundada.

KOHTU PÕHJENDUSED

5. Leian, et trahvi määramine on põhjendatud. Kuigi kaebaja soovimatus vastustajale oma kavandatava tegevuse kohta üksikasjalikuma teabe andmiseks võib olla raskesti mõistetav, ei tohi vastustaja haldusorganina jätta taotluse lahendamist lõpmatuseni venima. Halduskohtumenetluse seadustiku (edaspidi „HkMS“) § 246 lõikes 1 on sätestatud, et kohtuotsus täidetakse pärast jõustumist. Kui kohtuotsusega ei ole määratud vastustajale kindlat tähtaega kohtuotsusega pandud kohustuse täitmiseks, tuleb see kohustus täita kas seaduses seda laadi taotluste läbi vaatamiseks ette nähtud tähtaja jooksul või mõistliku aja jooksul. Kohtuotsus, millega tühistatakse projekteerimistingimuste andmisest keeldumise kohta antud korraldus ning kohustatakse vastustajat projekteerimistingimuste taotluse uueks läbi, pannakse vastustaja sisuliselt sellisesse olukorda, nagu see, kui talle oleks kohtuotsuse jõustumise päeval esitatud asjaomane taotlus koos kohtumenetluse käigus kogutud võimalike lisaandmetega. Vastustaja leiab ekslikult, et kohtuotsusega pandud kohustus taotlus uuesti läbi vaadata välistab taotluses esinevate puuduste korral nende kõrvaldamiseks kaebajale tähtaja andmise või taotluse tagastamise, kui kaebaja puudusi ei kõrvalda. Mõistet taotluse „läbi vaatamine“ tuleb sisustada laialt ning see hõlmab taotluse kohta kõiksuguste lõplike otsuste tegemist (sh taotluse tagastamist). See tähendab seda, et kui haldusorgan leiab kohtuotsusega pandud taotluse uuesti läbi vaatamise kohustust täitma asudes, et taotlus on puudulik ning vastava puuduse kõrvaldamata jätmine takistab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta sisulise otsuse tegemist, võib ta seaduses ette nähtud juhul teha otsuse, millega taotluse tagastab. Vastupidine tõlgendus tähendaks seda, et kohus mitte ei kontrolli haldusorgani varasema tegevuse õiguspärasust, vaid viib ise teatud ulatuses haldusmenetluse läbi. Põhimõtteliselt võib kohtumenetluses vaidluse all olla taotluse tagastamise aluse esinemine. Sel juhul mõistagi ei või haldusorgan kohtuotsusega pandud taotluse uuesti läbi vaatamise kohustust täites taotlust tagastada sel samal põhjusel, mille kohus kohtuotsuses õigusvastaseks hindas ja mis tõi kaasa varasema otsuse tühistamise. Käesoleval juhul sellise olukorraga tegemist ei ole. Ei 12.01.2021 kohtuotsuse resolutsiooniga ega põhjendustes ei ole käsitletud küsimust, kas kaebaja esitatud projekteerimistingimuste taotlus on nõuetekohane ja seal esitatud andmed projekteerimistingimuste andmise otsustamiseks piisavad.

6. Tänaseks on kohtuotsuse jõustumisest möödunud üle 14 kuu. Vaidlust ei ole selles, et vastustaja ei ole kaebaja taotluse kohta mistahes otsust teinud. Seega on kohtuotsust täitmata. Esitatud andmetest nähtub, et vastustaja pöördus 12.05.2021 kaebaja poole täiendava teabe saamiseks. Kaebaja vastas vastustajale 17.05.2021 sisuliselt, et tal ei ole midagi lisada ega mingeid dokumente esitada ning et ta ei pea vajalikuks kohtumist. Pärast seda ei ole vastustaja mitte ühtegi toimingut kaebaja taotlusega teinud. Selline tegevusetus ei ole lubatav. Kui vastustaja leiab, et projekteerimistingimuste taotlus on puudulik ja esineb alus selle tagastamiseks, tuleb see tagastada. Seejuures tuleb vastustajal mõistagi ära näidata, millised andmed tal puudu on ja kust tuleneb, et sellised andmed peavad taotlusele lisatud olema. Olen nõus, et kaebaja taotlus on väga üldsõnaline: sisuliselt soovib kaebaja rajada umbes 2 ha suuruse pindalaga tiiki konkreetsele kinnistule, kusjuures tal ei paista olevat mingisuguseid kindlaid soove ei tiigi sügavuse, kinnistul selle konkreetse paiknemise, ehitamiseks (kaevamiseks) kasutatavate tehnikate vms osas. Arusaadavalt ei ole kaebaja teinud mingisuguseid konkreetseid projekte ega eskiise, soovideski et vastustaja määraks kindlaks projekteerimistingimused ehk seaks piirid, mille raames saaks kaebaja üldse hakata edasisele projekteerimisele mõtlema. Sõltumata sellest, kas kaebaja peaks täiendavaid andmeid esitama, on igal juhul lubamatu praeguseks tekkinud olukord, kus kaebaja on esitanud taotluse, vastustaja on palunud seda täpsustada, kaebaja on selgitanud, et tal pole rohkem midagi öelda ning seejärel on vastustaja selle taotluse sisuliselt sahtlisse jätnud, ilma et esineks kasvõi mõnda haldusmenetluse peatamise alust. Neil asjaoludel ei saa nõustuda vastustaja seisukohaga, et kohtuotsuse täitmist takistab kaebaja tegevus või tegevusetus. Seega on trahvi määraine põhjendatud.

7. Trahvisumma suurus peab motiveerima vastustajat kohtuotsust täitma. Kohtuotsuse jõustumisest on küll mööda üle aasta – mis on võrdlemisi pikk aeg – ent vastustaja seletuse pinnalt on usutav, et kohtuotsuse täitmata jätmine ei ole tingitud pahatahtlikkusest. Vastustaja on kaebajale 12.05.2021 saadetud kirjas selgelt väljendanud, et soovib täiendavat teavet ja peab vajalikuks kohtumist, ent kaebaja keeldus sellest kohtumisest. Kaebaja mõnevõrra mõistetamatu passiivsus ei õigusta küll vastustaja poolset viivitust, küll aga trahvi määramist vähemalt esialgu pigem väikeses summas. HkMS § 248 kohaselt võib kohtuotsuse täitmata jätmise eest määratava trahvi summa olla kuni 32 000 eurot. Konkreetse asja asjaolusid silmas pidades on põhjendatud piirduda hetkel 1000 euro suuruse trahvi määramisega. Seejuures märgin, et kui umbes kolme kuu möödudes on kohtuotsus endiselt täitmata ja puuduvad kaalukad asjaolud, millega selline jätkuv viivitus õigustatud oleks, tuleb kõne alla korduva trahvi määramine kümme korda suuremas summas.

8. Kaebaja on taotlenud trahvi määramise taotlusega seotud riigilõivu ja õigusabikulu välja mõistmist. Kaebaja on tasunud 20 euro suuruse riigilõivu. Jõustunud kohtuotsuse täitmata jätmise eest trahvi määramise taotluse esitamisel ei tule riigilõivu tasuda. Seega tuleb tasutud riigilõiv tagastada vastavalt HkMS § 104 lg 5 punktile 1. HkMS ei näe ette võimalust jagada menetluskulusid pärast asjas tehtud kohtuotsuse jõustumist. Seega puudub alus vastustajalt kaebaja õigusabikulude välja mõistmiseks.

/allkirjastatud digitaalallkirjaga/

Kristjan Siigur